

# Behov och krav på legitimerad *Yrkesutövare*

Tandhygienistyrket har utvecklats under snart femtio år och Sverige är ett av de länder i världen där yrket har en tydlig och självklar plats i tandvården. Utveckling och förändring har varit och är en förutsättning för professioner inom hälso- och sjukvården och dessutom ett av de viktiga glädjejämnena i yrket.

Vad är det då för utvecklingstendenser vi ser idag inom tandhygienistyrket? I grunden sker en ökad akademisering som utvecklats utifrån behov och krav på en legitimerad yrkesutövare i komplexa sammanhang.

Tandhygienistens roll inom äldreområdet har uppmärksammat mycket under senare år och förefaller inte minska, snarare tvärtom. Det pågår ett flertal projekt i landet med fokus på äldres munhälsa och därmed även sambandet med allmänhälsa.

Mariestadsprojektet, med en anställd tandhygienist i kommunen, tillhör ett av de mest uppmärksammade och intressanta projekten. Betydelsen av att integrera munhälsa i helhetsbilden för enskilda individers behov har uppmärksammat och utvecklats på flera håll. Inte minst tack vare satsningar på äldrecentrum samt forskning och målmedveten samverkan med omsorgen inom hälso- och sjukvården.

För att sköra och beroende äldre ska få tillgång till och förutsättningar för en god munhälsa krävs kunskap och praktiska förutsättningar inom alla hälso- och tandvårdens områden.

Kan tandvården bidra till ett förebyggande budskap redan innan en individ hamnar i beroendeställning är det mycket att vinna. Nya arenor är föreningslivet, patientorganisationer och primärvården. Tandhygienister får en allt mer betydande roll i arbetet med att utbilda och stödja verksamheter och personal utanför tandvården, där munhälsa kan diskuteras tillsammans med andra hälso- och livsstilsfaktorer.

Samma inriktning stärks och utvecklas också för att nå individer och grupper i socioekonomiskt ojämlika miljöer. När traditionell tandvård inte når de som kanske mest behöver stöd så måste nya vägar hittas. Det pågår flera viktiga och spännande projekt som behöver följas upp och utvärderas.

STHF har nyligen svarat på två remisser som båda berör hur tandvården ska organiseras och finansieras. STHF har poängterat behovet av att tänka nytt och prioritera insatser till de med störst behov.

Tandvården måste finnas på arenor där man kan möta de som inte självklart söker sig själv till oss. Det är dags att prioritera de förebyggande insatserna som fått stå tillbaka till förmån för förstärkning av tandvårdsstödet till reparativ tandvård. Det behövs ett tandvårdsstöd för de individer som är mest utsatta för sjukdomsrisk och

med diagnostiserad sjukdom.

Att avancerad parodontit inte betraktas som en sjukdom som ska behandlas inom hälso- och sjukvårdsstödet är något som STHF ser som en stor brist.

Det särskilda tandvårdsstödet, STB, behöver också analyseras och utvecklas så förutsättningarna för de personer som har behov av stöd till munhälsoinsatser också verkligen nås.

Vid årets TandhygienistDagar i Malmö får vi ta del av det senaste inom området parodontit, stress och allmänsjukdomar samt intressanta forskningsrapporter, det blir som vanligt både kunskap och möjlighet till trevligt socialt umgänge. Välkomna!

*Yvonne Nyblom*

